MAGYAR-NÉMET INTÉZET
AZ EURÓPAI EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRT

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2026. november 9.

1. Berlinben járt Volodimir Zelenszkij

November 3-án Berlinbe látogatott Volodimir Zelenszkij ukrán elnök, ahol találkozott Friedrich Merz (CDU) német kancellárral. A biztonsági okokból előre be nem jelentett látogatásra egy héttel az Egyesült Államok, Ukrajna és Oroszország képviselőivel november 10-11-re tervezett abu-dhabi csúcstalálkozó előtt került sor. A megbeszélést követő közös sajtótájékoztatón Merz ismételten támogatásáról biztosította Ukrajnát és kijelentette: „aki békéről szeretne beszélni, Ukrajnával kell beszélnie, és aki velük akar beszélni, az Európával is kell, hogy beszéljen". A kancellár továbbá üzent Oroszországnak is, hogy itt az ideje befejezni a háborút.

Németország Ukrajna legnagyobb pénzügyi támogatója az Oroszország ellen vívott honvédő háborúban, miután a Donald Trump amerikai elnök kabinetje 2025 óta leállította pénzügyi juttatásait Ukrajna számára. Ezért a kancellár és a német kormány további, mintegy 200 millió eurós téli támogatást biztosítana Ukrajnának. A Bundestag jóváhagyására váró csomag elsősorban az energiarendszer és a háborúban megrongálódott infrastruktúra működését segítené. Zelenszkij megköszönte a német segítséget, de felhívta a figyelmet arra, hogy továbbra is hiányban szenvednek légvédelmi eszközökből.

A német kancellár a többi európai országtól is nagyobb szerepvállalást vár, különösen azoktól, akik meghívást kaptak a két héten belül megrendezésre kerülő Tettre készek koalíciójának találkozójára. Merz arra is emlékeztetett, hogy a NATO kertében 2026-ra vállalt, 70 milliárd eurós katonai támogatásnak valamennyi partner részéről teljesülnie kell. Zelenszkij szintén megerősítette, hogy nem lehet tartós béke, ha Európa nem ül a tárgyalóasztalnál. A berlini találkozó így nem csak az aktuális támogatásokról szólt, hanem szó esett arról is, hogy milyen szerepet tölthetnek be az európai országok a háború utáni biztonsági garanciák kialakításában. A ZDF közszolgálati műsorszolgáltató szakértőinek az értékelése szerint a kancellár számára azért is volt fontos ez a találkozó, mert Merz külpolitikájának sikere nagyban attól függ, hogy mennyire tud Ukrajna számára erős tárgyalási pozíciót biztosítani. Ha ez kudarcot vallana, az alapjaiban rendítené meg a politikai tevékenységét és felvetné a kérdést, hogy Németország képes lenne-e érdemben befolyásolni a békefolyamatot.

Az újabb támogatási ígéret ugyanakkor bírálatokat is kiváltott Németországban. Sahra Wagenknecht, a BSW alapítója a megszorításokra hivatkozva élesen ellenezte a további Ukrajnának szánt támogatásokat.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide, ide és ide.

2. Nagy veszteség érte a német polgári oldalt

November 4-én váratlanul elhunyt Hubert Aiwanger bajor miniszterelnök-helyettes, a Bajorországban kormányzati képviselettel is rendelkező, jobbközép-polgári Szabad Választók (Freie Wähler) párt ikonikus vezetője. A tragikus eseményre a párt berlini irodájának átadásakor került sor, amit a pártelnök rosszullétre panaszkodva kihagyott. A politikus később elérhetetlenné vált, órákkal később pedig holtan találták hotelszobájában. Hubert Aiwanger 55 éves volt.

Aiwanger volt a Freie Wähler történetének legsikeresebb vezetője: a párt az ő vezetése alatt jutott be először a bajor törvényhozásba (Landtag) 2008-ban, a 2018-as tartományi választás után pedig a bajor Keresztényszociális Unió (CSU) koalíciós partnereként miniszterelnök-helyettes és gazdasági miniszter lett. A pártelnök halála jelentős csapás a német polgári oldal számára: jelenleg Bajorország az egyetlen német tartomány, ahol csak jobbközép-polgári pártok alkotják a kormánykoalíciót.

A pártban jelenleg sokk és tanácstalanság uralkodik. Elemzők szerint Aiwanger személyének pótlása szinte lehetetlen feladat elé állítja a pártot, így nemcsak annak jövője, hanem a bajor jobbközép kormánykoalíció sorsa is bizonytalanná vált. Amennyiben nem sikerül megfelelő vezetőt találni, a Szabad Választók jelentősen meggyengülhetnek a következő, 2028-as bajor tartományi választásokon. Ebben az esetben a nagyobbik kormánypárt, a CSU elveszítheti jobbközép koalíciós partnerét, és akár baloldali pártok bevonására is kényszerülhet a kormányalakítás során.

A markáns személyiséggel rendelkező politikus az utóbbi években több botrány főszereplője volt: 2023-ban például meggyanúsították, hogy fiatalkorában antiszemita, a holokauszt áldozatain gúnyolódó röplapokat készített, egy tüntetésen pedig jelentősen kikelt a berlini politikai elit ellen. Szavait utóbb szélsőjobboldali elhajlásnak minősítették, a vádak ellenére azonban Aiwanger képes volt növelni pártja támogatottságát: a legutóbbi, 2023-as választáson a Freie Wähler minden korábbinál jobb, majdnem 16%-os eredményt ért el, amivel a párt jelenleg a bajor törvényhozás második legerősebb frakcióját adja.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide és ide.

3. Ilse Aignert támogatja Merz a szövetségi elnökválasztáson

Friedrich Merz (CDU) szövetségi kancellár november 8-án bejelentette, hogy Ilse Aignert (CSU), a bajor tartományi parlament elnökét fogja támogatni a 2027. január 30-án esedékes szövetségi elnökválasztáson. A kancellár a CDU vasárnap esti elnökségi ülésén állt ki a 61 éves politikus mellett, akit hétfőn hivatalosan is bemutatnak a párt vezető testületeinek. Megválasztása esetén Aigner lehetne Németország első női szövetségi elnöke, egyben az első CSU-politikus, aki betöltené ezt a tisztséget.

Aigner jelöltsége már hónapok óta napirenden volt, Markus Söder bajor miniszterelnök és CSU-elnök már áprilisban kiállt mellette. Merz azonban sokáig nem kívánt állást foglalni, mivel először a CDU vezetésével szeretett volna egyeztetni. A párton belül más lehetséges jelöltek neve is fölmerült, többek között Julia Klöckner (CDU), a Bundestag elnöke és Karin Prien (CDU) oktatási miniszter is szóba jött. Végül azonban Aigner személye körül alakult ki szélesebb politikai támogatás.

Több párt, köztük a Szociáldemokraták és a Zöldek is, kifejezték támogatásukat Aigner iránt. Lars Klingbeil, az SPD elnöke úgy fogalmazott, Aigner komoly, a társadalmi csoportokat összekötő képességgel bír, amelyre szerinte Németországnak ebben az időben hatalmas szüksége van. Johannes Winkel, a Junge Union, vagyis az Unió-pártok ifjúsági szervezetének elnöke szintén kiváló jelöltnek nevezte Aignert, hangsúlyozva korábbi politikai tapasztalatát.

Aigner politikai pályafutását helyi önkormányzati képviselőként kezdte, 1994-ben pedig bekerült a bajor tartományi parlamentbe. Angela Merkel kormányában 2008 és 2013 között mezőgazdasági és fogyasztóvédelmi miniszterként dolgozott, később bajor gazdasági miniszter és miniszterelnök-helyettes lett. 2018 óta a bajor parlament elnöke.

A következő szövetségi elnököt 2027. január 30-án a 630 szövetségi parlamenti képviselőből, valamint az ugyanennyi tartományok által delegált küldöttből álló Szövetségi Gyűlés (Bundesversammlung) választja meg. A CDU/CSU és az SPD együttesen mintegy 50 szavazatos többséggel rendelkezik a testületben, így Aigner megválasztására komoly esély van. A politikus Frank-Walter Steinmeiert (SPD) követheti az államfői tisztségben, akinek második, és egyben utolsó mandátuma 2027 márciusában jár le.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide, ide és ide.

4. Jelentősen csökkent a menedékkérelmek száma Németországban

Az idei év első kilenc hónapjában jelentősen visszaesett a menedékkérelmek száma Európa-szerte, így Németországban is: az Európai Unió tagállamaiban, valamint Norvégiában és Svájcban ugyanis összesen 452.969 menedékjogi kérelmet regisztráltak. Ez 24,3%-kal kevesebb az előző év azonos időszakában mért 598.575 kérelemnél. A Welt az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségének (EUAA) eddig nem nyilvános adataira hivatkozva számolt be a csökkenésről. Az adatokat az Európai Bizottság október 1-jén készült, bizalmas minősítésű, az európai migrációs helyzetet értékelő dokumentuma is tartalmazza. Emellett a menedékkérők legfontosabb célországai között is átrendeződés figyelhető meg. Németország az idei évben már csak a harmadik helyen áll: január és szeptember között 70.257 menedékkérelmet nyújtottak be az országban. Franciaország 98.822 kérelemmel vezeti a rangsort, Olaszország pedig 78.496-tal a második helyen áll. A lista végén kullog Málta (294), Szlovákia (131) és Magyarország (83).

Németországban a csökkenő tendencia szeptemberben és októberben is folytatódott. Bár szeptemberben az első alkalommal menedékkérelmet benyújtók száma valamelyest emelkedett az előző hónaphoz képest, az 5276 kérelem így is 40%-kal maradt el a 2025. szeptemberi, és 70%-kal a 2024. szeptemberi értéktől. Ez a szám októberben ráadásul tovább mérséklődött: a menedékkérelmek és az eljárásban újonnan megjelenő személyek száma összesen 5707 volt. Ez mintegy 40%-os éves visszaesést, illetve a 2024-es adatokhoz képest közel 70%-os csökkenést jelent. Ennél alacsonyabb októberi értéket legutóbb 15 évvel ezelőtt, 2011-ben regisztráltak, amikor 4106 menedékkérelmet nyújtottak be.

A határátlépési adatok szintén a migrációs mozgások mérséklődését mutatják. A német szövetségi rendőrség októberben 3270 illegális határátlépést regisztrált, ami nemcsak az év legalacsonyabb havi értéke, de ez a szám több mint öt éve nem volt ilyen alacsony. Az év első tíz hónapjában összesen 40.193 illegális belépési esetet állapítottak meg Németország szárazföldi, légi és tengeri határain, ami 24%-os csökkenés az előző év azonos időszakához képest. A 2025 májusában hivatalba lépett

Merz-kormány a migrációs politika szigorításának részeként kiterjesztette a határellenőrzéseket, és fokozta a belépésre nem jogosult személyek visszautasítását. A szövetségi rendőrség adatai szerint a kormány hivatalba lépése óta 47.551 embert fordítottak vissza a határokról, további 2432 személyt pedig beutazási és tartózkodási tilalom miatt akadályoztak meg a belépésben. Alexander Dobrindt (CSU) szövetségi belügyminiszter a csökkenő adatokat a német és az európai szinten bevezetett intézkedések eredményességének tulajdonítja. A miniszter szerint fordulat következett be a migrációs folyamatokban, és a cél az elért eredmények hosszú távú biztosítása. Az európai együttműködés keretében az EU külső határainak védelmét, a Frontex gyorsreagálású egységeinek bevetését, valamint a határokon lefolytatott gyorsított eljárásokat is fontos eszköznek nevezte.

A kérelmezők származási országait tekintve Németországban az afgán állampolgárok alkották a legnagyobb csoportot: az összes menedékkérő 23%-a érkezett Afganisztánból. Őket a szíriaiak 12, illetve a törökök 10%-os aránnyal követték. Az EU, Norvégia és Svájc együttes adataiban szintén az afgánok álltak az első helyen 52.361 kérelemmel, utánuk a venezuelaiak (37.294) és a bangladesiek (26.497) következtek. Az ukrán állampolgárok összesen 12.182 menedékkérelmet nyújtottak be, amelyek közel fele Franciaországban került regisztrálásra. Németországban az ukrán kérelmek mindössze 5%-át adták be.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide és ide.

5. A Schaeffler mintegy 2600 munkahelyet szüntet meg Németországban

A Schaeffler autóipari és ipari alkatrészgyártó további 3460 munkahelyet tervez megszüntetni Európában, ebből 2660-at Németországban – ez körülbelül a németországi állandó létszám 9%-át teszi ki. Emellett a vállalat közlése szerint négy németországi telephelyet is bezárnak. Ezzel a Schaeffler folytatja a 2024 novemberében megkezdett létszámleépítést, amikor a vállalat 4700 munkahely megszüntetéséről döntött. Így a korábbi létszámleépítéseket is figyelembe véve összesen szinte minden ötödik munkahely megszűnik.

A létszámleépítés okaként a vállalat „az autóiparban továbbra is kihívásokkal teli környezetet" nevezi meg, például a belső égésű motorral hajtott járművek iránti csökkenő keresletet és az „elektromobilitás késleltetett elterjedését". Ehhez hozzájönnek „a németországi átlag feletti egy főre jutó személyzeti költségek, valamint a szervezet nagyfokú összetettsége, amelyben túl sok vezetői szint van, és a vezetői felügyeleti körök túl szűkek". A most bejelentett csökkentés 16 európai telephelyet érint és a fele a gyártás területén, alig egyharmada pedig a kutatás-fejlesztés területén valósul meg – közölte a Schaeffler.

A vállalat négy németországi telephelyének bezárása mellett egy belgiumit is bezárnak. Németországban a dortmundi, morbachi, berlini és schwalbachi telephelyekről van szó, amelyek mindegyike 160 és 430 közötti számú munkatársat foglalkoztat. „Ezenkívül kapacitás- és szerkezeti kiigazításokat terveznek további németországi telephelyeken is – köztük Herzogenaurachban, Bühlben, Höchstadtban, Nürnbergben és Regensburgban". A vállalat a leépítés költségeit 480 millió euróra becsüli, míg az intézkedések 2030-ig évi 300 millió eurós megtakarítást tesznek lehetővé. A Schaeffler így azt tervezi, hogy a létszámleépítést kiegészíti egy „ideiglenes, részleteit még kidolgozandó önkéntes fizetéslemondással", amely az igazgatóságra is vonatkozna. „A szolidaritási hozzájárulás nélkül a létszámleépítés még nagyobb mértékű lett volna" – áll a vállalat közleményében. Egyúttal hangsúlyozzák, hogy a megszorító intézkedésekkel biztosítják a vállalat

németországi jelenlétét, a program pedig azt mutatja, hogy „a nehéz keretfeltételek ellenére is lehetséges és célszerű Németországban és Európában hosszú távon versenyképes és költséghatékony fejlesztést és gyártást megvalósítani" – mondta Klaus Rosenfeld, a Schaeffler igazgatóságának elnöke.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide és ide.

6. Deutschlandtrend: A német társadalom többsége megértéssel fordul a fiatal tüntetők felé

Tízezrek tüntettek Németország-szerte az elmúlt hetekben a „Gen Z regelt" kezdeményezés felhívására, amely november 20-ára újabb demonstrációt hirdetett. A német lakosság közel háromnegyede megértéssel fordul a fiatalok követelései felé, tízből kilenc megkérdezett pedig elfogadható véleménynyilvánítási formának tartja a bejelentett tüntetéseken való részvételt. Ugyanakkor a válaszadók 95%-a elutasítja az erőszak használatát, mint politikai eszközt. A „Gen Z regelt" nevű tüntetéseket életre hívó mozgalom szintén elhatárolta magát az erőszak alkalmazásától. A megkérdezettek kétharmada szintén elutasítja az utcai blokádok létrehozását is. A lakosság nagyrésze viszont tud azonosulni a tüntetőkkel, 82%-uk szerint a német politikusok nem veszik kellőképpen figyelembe a fiatalok aggodalmait.

Bár a társadalom többsége szerint tényleg nehezebb a mai fiataloknak saját egzisztenciát építeni, mint a korábbi generációknak, de 54%-uk ettől még úgy véli, hogy kemény munkával ezt fel lehet építeni. Ez alól kivétel a 18-34 éves korosztály, akiknek 55%-a már nem bízik ebben.

A tiltakozások másik fontos témája a katonai szolgálat kérdése is. A 2026 januárja óta érvényben levő törvények szerint a 2008-ban vagy utána született férfiak számára kötelező egy kérdőív kitöltése és a sorozáson való részvétel, ugyanakkor a katonai szolgálat továbbra is önkéntes marad. A Deutschlandtrend közvélemény-kutatásban megkérdezettek 64%-a helyesnek tartja a jelenlegi szabályozást, viszont a 18-34 éves korosztálynak csak 48%-a támogatja, 42%-a pedig ellenzi azt. A 18-34 éves korosztályon belül a fiatalok problémáinak megoldásában leginkább a Baloldali Pártban (Die Linke) bíznak (29%), ezt követi az AfD (21%) és a Zöldek (12%), míg a szövetségi kormánypártok ebben a kérdésben jóval kisebb bizalmat élveznek.

A jelenlegi szövetségi kormány munkájával továbbra is kimagaslóan sokan, a lakosság 87%-a elégedetlen, míg Friedrich Merz (CDU) kancellár munkájával 85%-ban elégedetlenek a megkérdezettek. A pártok támogatottsága lényegében nem változott, az AfD 27, a CDU/CSU 20, a Zöldek 16, az SPD 13, míg a Linke 11%-on állnak, más párt nincs a bejutási küszöb fölött.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide és ide.

7. A Magyar-Német Intézet hírei

Cikk- és interjúajánló

A **Hit Rádió Glóbusz** című műsorának legfrissebb adásában **Bauer Bencével** beszélgetett Nagy-Bato Jonatán Imre az AfD kiszivárgott belső levelezéséről és Alice Weidel szerepéről. Szó esett Hubert Aiwanger bajor miniszterelnök-helyettes, a Szabad Választók elnökének haláláról és annak bajor politikai következményeiről, különösen a CSU-val közös koalíció és a 2028-as tartományi választás szempontjából is.

A teljes beszélgetés itt nézhető vissza.

Az **Ultrahang** legfrissebb adásában **Bauer Bence** a német belpolitika aktuális fejleményeiről, az AfD szárnyalásáról és a hagyományos pártok válságáról beszélt. Szó esett a szász-anhalti AfD-győzelemről, arról, hogy meddig tartható még a tűzfal, és hogy kettészakadhat-e a CDU.

A teljes beszélgetés itt nézhető vissza.

Impresszum
Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért
Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.
Felelős munkatársak: Dobrowiecki Péter, Szalontai Petra, Fonay Tamás Álmos
Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.
Web:
www.magyarnemetintezet.hu
E-mail: mni@mcc.hu